Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

HE 136/2024 vp ja HE 188/2024 vp

Ympäristövaliokunta 19.11.2024

Lainsäädäntöjohtaja Johanna Korpi
Hallitussihteeri Liisa Meritähti-Lustig

Taustaa

- Talouspoliittisen ministerivaliokunnan päätös 24.6.2024 Aran ja Valtion asuntorahaston lakkauttamisesta
  - Valtion asuntorahaston lakkauttamista koskeva säädösvalmistelu aloitetaan ympäristöministeriössä mahdollisimman pian
- HE 136/2024 vp: lakiehdotus Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskuksesta annetun lain kumoamisesta
- HE 188/2024 vp: lakiehdotus Valtion tukeman asuntorakentamisen keskuksesta ja lainsäädännössä olevien viittausten muuttaminen uuteen keskukseen
- Ehdotettu voimaantulo 1.3.2025 (aiemman 1.1.2025 sijaan). Riittävällä siirtymäajalla varmistetaan toiminnan jatkuvuus mm. kriittisten tietojärjestelmien siirron osalta.

Aran lakkauttaminen

- Henkilöstön siirtyminen virkamieslain 2 luvun mukaan
  - Yhteistoimintaneuvottelut käynnistetty 29.10.2024
- Arassa vireillä olevat asiat, tehdyt sopimukset ja sitoumukset samoin kuin niistä johtuvat oikeudet ja velvollisuudet siirtyvät esitettävän lain tullessa ympäristöministeriön Valtion tukeman asuntorakentamisen keskukselle
- Siirron tavoitteena hallinnonalan säästöt
- Vaikutukset vuoden 2025 valtion talousarvioon
  - Täydentävässä talousarviossa täsmennyksiä
- Siirron lisäkustannukset arviolta yli 1 milj. euroa (välittömät kustannukset)

Valtion tukeman asuntorakentamisen keskus

- Keskus perustettaisiin ympäristöministeriön yhteyteen
- Laissa säädettäisiin keskuksen tehtävistä, jotka vastaisivat pitkälti Aran nykyisiä tehtäviä
  - Tuen myöntäminen asuntojen rakentamiseen ja hankintaan (sis. korjausrakentaminen)
  - Valtion tukeman asuntokannan käytön ja omistajien valvonta ja ohjaus, riskienhallinta yhteistyössä Valtiokonttorin kanssa
  - Asumista ja asuntomarkkinoita koskevat asiantuntijatehtävät ja tietopalvelut
  - Rakennusten energiatodistusmenettelyyn valvonta- ja tietopalvelutehtävät

Keskus ympäristöministeriön yhteydessä

- Laissa säädettäisiin keskuksen johtajasta, keskuksen ratkaisuvallasta ja keskuksen oikeudesta edustaa itseään
- Keskuksen tehtävänhoidon riippumattomuus varmistettaisiin sillä, että
  - keskuksen johtajalla olisi ratkaisuvalta keskukselle kuuluvissa asioissa (3 §:n 2 momentti)
  - tuen myöntämiseen ja valvontaan liittyvien tehtävien hoitaminen on järjestettävä siten, että asioiden käsittelyn riippumattomuus ja puolueettomuus varmistetaan (3 §:n 4 momentti)
  - lisäksi keskus sijoitettaisiin (asetuksella) organisatorisesti erilleen ministeriön osastoista

Lakiehdotukset 2.-18.

- Substanssilainsäädännössä olevat viittaukset muutettaisiin Aran sijaan uuteen keskukseen
  - Aran myöntämiä tukia koskevat lait esimerkiksi pitkä ja lyhyt korkotukilaki ja avustuksia koskevat lait
- Lisäksi kaksi lakia ehdotetaan kumottavaksi, koska ne eivät enää tule sovellettaviksi
  - Laki vuokra-asuntojen korkotukilainalla rahoitettujen asuntojen vapautumisesta käyttörajoituksista (291/2005)
  - Laki omistusasuntolainojen korkotuesta (1204/1993)